

Институт за онкологију и радиологију Србије

Пастерова 14, Београд, Србија
+381 11 2067 100
iors@ncrc.ac.rs www.ncrc.ac.rs

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ Србије
Бр. 26-141
21 SEP 2015 20 198
БЕОГРАД, Пастерова 14

ПРОЦЕДУРА УЗОРКОВАЊА МАТЕРИЈАЛА

Ознака процедуре	П.ПАТ.24
Верзија	01
Датум усвајања	21.09.2015.
Аутори процедуре	Олга Здјелар, ВМЛТ Рушити Силвана, ЛТ
Носилац процедуре	Др сц мед. Зорка Миловановић, НС
Процедуру одобрио	Проф др Радан Џодић

 <p>ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ</p>	Назив процедуре: Узорковање материјала		Ознака: П.ПАТ.24
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 2 од 4

1. ДЕФИНИЦИЈА И СКРАЋЕНИЦЕ

1.1. Дефиниција

Процес описивања достављеног материјала и његово узорковање .

1.2. Скраћенице

ИОРС	Институт за онкологију и радиологију Србије
ЛТ	Лабораторијски техничар
ПХ	Патохистолошки
ДрП	Доктор патолог
ДЧЛ	Дневна чекинг листа

2. ПРЕДМЕТ

Макроскопски опис материјала, формирање ткивних исечака од стране ДрП и обележавање исечака од стране ЛТ.

3. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Упутство се спроводи у Одељењу патологије Службе патологије и цитологије ИОРС-а.

4. ОДГОВОРНОСТИ

ДрП је одговоран за спровођење процедура у оквиру узорковања материјала. ЛТ је одговоран за технички део процедуре.

5. ОПИС ПРОЦЕДУРЕ

5.5. ПРОЦЕДУРА УЗОРКОВАЊА МАТЕРИЈАЛА

5.5.1. Макроскопски опис и формирање ткивних узорака за микроскопску дијагностику врши доктор специјалиста патолог и/или специјализант патологије под контролом доктора специјалисте патолога.

5.5.2. ЛТ врши обележавање, фиксацију и процесирање формираних ткивних узорака за микроскопску анализу.

5.5.3. Додатно узорковање ткива врши ДрП.

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: Узорковање материјала		Ознака: П.ПАТ.24
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 3 од 4

5.5.1. Макроскопски опис и формирање ткивних узорака за микроскопску дијагностику врши доктор специјалиста патолог и/или специјализант патологије под контролом доктора специјалисте патолога.

* Макроскопски опис материјала доктор започиње диктирањем у диктафон читањем имена и презимена пацијента, ПХ броја и типа материјала који се шаље, а потом приступа самом опису и узорковању материјала.

* Опис материјала подразумева мерење препарата у три димензије, описивање изгледа препарата (боја, конзистенција), описивање промена које се уочавају као и њихове карактеристике (димензије, боја, конзистенција) и серијско сечење препарата.

* Након сваког завршеног описа речју - „стоп“ прекида се снимање док се не заврши формирање ткивних узорака.

* По завршетку формирања узорака доктор на основу исказа ЛТ, диктира број ткивних исечака као и податак да ли постоји или не резерва ткива.

* Диктирање за дати случај завршава речју - „крај“.

* Уколико, при макроскопском прегледу материјала доктор не нађе адекватан број лимфних чворова, ЛТ материјал ставља у GEWF.

GEWF РЕЦЕПТ:

* 100% алкохол – 5 литара.

* Дестилована вода – 1,7 литара.

* Концентровани формалин – 0,8 литара.

* Концентрована сирћетна киселина – 0,5 литара.

* Инфективни отпад се одлаже у жуте кесе (папирна вата, убруси, газе, рукавице и слично) и у жуте контејнере (оштри предмети).

5.5.2. ЛТ врши обележавање, фиксацију и процесирање формираних ткивних узорака за микроскопску анализу.

5.5.2.1. Формирани ткивни узорци се стављају у специјалне пластичне калупе.

5.5.2.2. Ткивни узорци обележавају се ПХ бројем и пратећим ознакама које се налазе исписане од стране ЛТ на „мањем“ папиру, док се на ДЧЛ уписују ПХ бројеви и пратеће ознаке са укупним бројем формираних ткивних узорака, име и презиме особе која је радила узорковање материјала (ДрП/специјализант и ЛТ) као и датум и година.

5.5.2.3. Пластични калуп се заједно са формираним узорком и папирићем са ПХ бројем и ознакама, затвара специјалним пластичним поклопцем и ставља у пластични носач калупа.

5.5.2.4. По завршеном узорковању целокупног материјала, пластични носачи се стављају у одговарајућу посуду са 10% формалином, где стоје до сутрадан.

5.5.2.5. У зависности од величине формираног ткивног узорка поступа се по процедурама 5.4.1 до 5.4.5.

5.5.2.6. ДЧЛ са ПХ бројевима, пратећим ознакама, именом ко је радио поделу оперативног материјала, датумом и годином, носи се у централни део лабораторије где се врши калупљење процесираних ткивних узорака.

5.5.2.7. ЛТ обележава пластичне калупе (који ће служити за калупљење процесираних ткивних узорака) ПХ бројем, годином и ознакама.

 ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ И РАДИОЛОГИЈУ СРБИЈЕ	Назив процедуре: Узорковање материјала		Ознака: П.ПАТ.24
	Датум: 21.09.2015.	Верзија: 01	Страна: 4 од 4

5.5.3. Додатно узорковање ткива врши ДрП.

- * Уколико ДрП није у могућности да постави ПХ дијагнозу на првобитним узорцима, он врши додатно узорковање ткива из резерве ткива.
- * ЛТ поступа по процедурама 5.5.2, 5.4.1 или 5.4.2, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9 и 5.10.
- * Инфективни отпад се одлаже у жуте кесе (папирна вата, убруси, газе, рукавице и слично) и у жуте контејнере (оштри предмети).

МЕТОДЕ, МЕДИЦИНСКИ ПОТРОШНИ МАТЕРИЈАЛ, ХЕМИКАЛИЈЕ, АПАРАТИ

Метода: Узорковање материјала.

Медицински потрошни материјал: Рукавице, ножић за скалпел, папирна вата и пластични калупи за процесирање узоркованог материјала.

Хемикалије: 10% формалин, 70% алкохол, 96% алкохол, 100% алкохол, ксилол, парафин, раствори средстава за дезинфекцију руку, инструмената и радних површина. Напомена: 5% мравља киселина, 10% мравља киселина, 20% мравља киселина – у случају процеса декалцинације ткива.

Апарати: Апарати за процесирање ткива SHANDON EXCELSIOR ES и THERMO SCIENTIFIC MICROM 120, термостат на 60°C SUTJESKA.

Референце:

1. Хистолошке и хистохемијске методе, dr Melita Švob, Sarajevo, 1973.
2. Bancroft JD, Layton C, Suvarna SK. Theory and practice of histological techniques. Seventh edition, Churtchil&Livingstone. 2007.
3. Фабричка упутства за апарате SHANDON EXCELSIOR ES и THERMO SCIENTIFIC MICROM 120.
4. www.cap.org